

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:3941

av **Nina Lundström m.fl. (L)**

med anledning av skr. 2017/18:47 Hur Sverige blir bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter – en skrivelse om politikens inriktning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en digital allemansrätt och bredband till alla och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om målet att alla hushåll och företag ska ha tillgång till 100 Mbit per sekund senast 2025, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ändring i förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation i fråga om samhällsomfattande tjänster (SOT-nivån) och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om resfri kommunikation och tillkännager detta för regeringen.

Bredband till alla – skapa en digital allemansrätt

Sverige ska ha en bredbandsuppkoppling i världsklass. Alla ska kunna vara en del av det digitala samhället – därför vill Liberalerna införa en digital allemansrätt som garanterar en stabil och snabb uppkoppling i hela landet.

Bredband är en grundläggande del av Sveriges infrastruktur, men många som bor och verkar på landsbygden och i glesbygden har fortfarande inte tillgång till fullgod uppkoppling. Det är ytterst bekymmersamt. Vi anser att målet bör vara att hela Sveriges befolkning ska ha tillgång till snabbt bredband. Därför vill vi se en högre ambitionsnivå från regeringens sida där alla hushåll och företag bör ha tillgång till en bredbandshastighet på minst 100 Mbit/s år 2025. Tillgången till it-samhället måste vara en möjlighet för alla. Landsbygd och glesbygd finns i alla regioner.

Den digitala klyftan mellan stad och landsbygd

Tillgång till bra it-infrastruktur har en avgörande betydelse för företag, den offentliga sektorn och hushållen. Allt fler digitala tjänster växer fram, och för att kunna nyttja dessa krävs det en god robust bredbandsstruktur som fungerar utan allvarliga driftavbrott.

Regeringen anger i skrivelsen att man har som ambition att erbjudanden om bredbandsuppkoppling och tjänster ska nå ”så många som möjligt”. Detta innebär att det år 2025 fortfarande kommer att finnas vissa hushåll och företag som inte har tillgång till 100 Mbit/s-bredband. Detta är enligt vår mening inte en tillräckligt hög ambitionsnivå, ett argument som får extra tyngd mot bakgrund av att den parlamentariska landsbygdskommittén (2017:1) i sin utredning har föreslagit att *alla* ska ha tillgång till 100 Mbit/s år 2025.

Vi uppmanar även regeringen att se över förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation för samhällsomfattande tjänster (SOT-nivån) som i dag fastslår att företag och hushåll ska ha tillgång till en lägsta bredbandsnivå på 1 Mbit/s. Vi anser att det krävs en modernisering av förordningen för att möta den utveckling som skett med snabbare uppkoppling. Grunden för SOT-tjänster är att säkerställa att grundläggande samhällstjänster i alla delar av landet kan tillhandahållas på likvärdiga villkor.

Vi befarar att den digitala klyftan mellan stad och glesbygd inte bara kvarstår utan även kommer att fördjupas då vi blir alltmer uppkopplade. Liberalernas förslag är, i kontrast till regeringens, att alla hushåll och företag runt om i landet ska ha tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s år 2025. Vi anslår även 100 miljoner kronor mer årligen till bredbandsutbyggnad i förhållande till regeringen.

Statens ansvar för samhällsservice till alla i Sverige

Vi ser hur samhällets service förändras i snabb takt. Allt mer digitaliseras och färre tjänster finns tillgängliga för fysiska besök. Allt fler bank- och myndighetsärenden utförs på nätet. Kopparnätet släcks ned till förmån för mobila alternativ. Boende på landsbygd och i glesbygd påverkas mer av förändringarna än boende i tätort där samhällsservice finns tillgänglig i högre utsträckning. Ett tydligt exempel är tillgången till postservice. Postbranschen förändras i snabb takt på grund av övergången till digitala strukturer. Digitaliseringen innebär dock att de som drabbas av försämrad fysisk postservice och samtidigt saknar bredband drabbas hårdare än de som har tillgång till digitala alternativ.

Företagare måste kunna hantera sin fakturering. Hushåll behöver få sin post. Att statliga beslut påverkar förutsättningen att bo och verka i delar av Sverige är inte hållbart. Vi anser att staten har en viktig roll i att vidta åtgärder som ger hushåll och företag grundläggande samhällsservice. När staten ändrar förutsättningar för en viss typ av service bör detta snarare leda till bättre förutsättningar att bo och verka i hela landet.

Stat och kommun

Liberalerna anser att lokaliseringsprincipen enligt kommunallagen bör ses över. Principen hämmar utbredningen av fiberbredband. Energibolag kan enligt kommunallagen verka över kommungränser, bredband bör även kunna anläggas på

liknande sätt. Administrativa gränser bör inte hämma byggandet av nödvändig infrastruktur.

Statens roll i bredbandsutbyggnaden är viktig och bör ingå i kommande strategier. Tillgången på statlig kanalisation med fiber som inte utnyttjas kan bidra till snabbare utbyggnad. Kommun och stat bör samverka för att lösa utmaningar som rör specifikt landsbygd- och glesbygd där marknadskrafterna inte räcker till. Det behövs även en översyn av hur staten agerar gällande intrångsavgifter när fiber anläggs. I trafikutskottets offentliga utfrågning (2016/17:RFR20) framkom synpunkter på statens agerande samt krav på intrångsersättning.

Resfri kommunikation

En stabil och snabb uppkoppling i hela landet gör det även möjligt att utveckla av resfri kommunikation. Möjligheten att hålla i och delta på möten underlättas genom kommunikation över nätet. Detta är bra ur hållbarhetssynpunkt och skapar även möjligheter för fler att delta från geografiskt spridda platser. Tekniska innovationer som Skype, Facetime, Viber och andra plattformar gör det möjligt att kommunicera med sjukvård, utbildningsanordnare, hemtjänst och företag, utöver släkt och vänner. Med god tillgänglighet till bredband blir det möjligt att bo och verka i hela landet.

E-förvaltning

Den offentliga utredningen SOU 2016:89 beskriver att Sverige är ett av de länder i världen som är bäst på att tillvarata digitaliseringens möjligheter. Sverige har historiskt tillhört, och fortsätter att tillhöra, den grupp av länder som återkommande placerar sig högst upp i internationella rankningar. Digitaliseringen av det offentliga är dock Sveriges svaghet, vilket påtalas i Riksrevisionens granskningsrapport RiR 2016:14. Placeringen inom detta område är märkbart sämre än på andra områden, och över tid går det att se en negativ trend i hur Sverige placerar sig på området e-förvaltning. Sammantaget har Sverige länge varit högpresterande, men andra länder har på senare år ökat sin utvecklingstakt och kommer nu ikapp och avancerar förbi på vissa områden.

I takt med att e-förvaltningen förbättras och ökar är det viktigt att alla hushåll även ges möjlighet att ta del av dessa tjänster. Målet att alla hushåll och företag ska ha tillgång till bandbredd med hög hastighet är därmed viktigt även av detta skäl.

Nina Lundström (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Maria Weimer (L)

Tina Acketoft (L)

Mats Persson (L)